

Allah'ın vahyi üzerine

Şakir Argın: “Bazı rivayetlerde Peygamber Efendimiz (asm), Allah'ın sözünü naklediyor. Meselâ ‘ey kullarım!’ diye başlayan hadisler var. Bu sözler kime aittirler? Allah'ın sözleri midirler?”

Peygamber Efendimiz'in (asm) pak gönlüne nazil olan vahiy, iki türlü tezahür etmiştir:

1- Vahy-i metlûvv: Okunan, tilâvet olunan, namazda kıraat olunan, sözüyle, kelâmıyla, mânâsıyla Allah'a ait olan vahiydir. Üslûbu, lâfzı, telâffuz biçimi, söyleyiş tarzı, harf, kelime ve cümle kurgusu mû'cize olan Kur'ân'ın her bir âyeti bu sınıftandır. Namazda okunurlar. Kıraati ve tilâveti ibadettir. Başka bir ifadeyle, Allah-ü Zülcelâl'in, Peygamberine (asm) sözüyle, kelâmıyla, lâfzıyla, özüyle, mânâsıyla her biçimi Kendi Zat-ı Ulûhiyetine mahsus olmak üzere nazil buyurduğu vahye “Kur'ân” diyoruz.

2- Vahy-i gayr-i metlûvv: Okunuşuyla, tilâvetiyle, lâfzıyla, cümle yapısıyla, söyleniş biçimiyle değil; mânâsıyla, özüyle, içiyle, safiyetiyle, paklığı ile Allah'a ait olan vahiydir. Bu tür vahiylerin cümle kalıbına dökülmesi, telâffuz sahasına çıkarılması, lâfzı, ifade biçimi, söyleyiş tarzı Resul-i Ekrem Efendimiz'e (asm) aittir. Bu tür vahiyler namazda okunmazlar.

Hâlık-ı Zülcelâl Kur'ân'dan başka, Peygamberine (asm); Kendi Zat-ı Ulûhiyetine mahsus, heybetli, kudsî, rubûbiyetinin azametini, tasarruflarının ihatasını, Kendi Zatının ve sıfatlarının büyüklüğünü, rahmetinin eşsizliğini, ihsan ve ikramının bolluğunu ifade eden mânâlar da nazil buyurmuştur. Peygamber Efendimiz de (asm) bu mânâları nübüvvet ehliyetiyle kendi cümle kalıplarına dökmüş ve bizlere nakletmiştir. Hadis literatüründe bu tür hadislere “Kudsî Hadis, Rabbanî Hadis veya İlâhî Hadis” denir. Kudsî hadislerde mânâ Allah'a; mânâyı cümle kalıplarına dökmek Peygamber Efendimiz'e (asm) aittir. Peygamberine (asm) nazil buyurduğu sair mânâlara ve vahiylerle ise â€“ki bunları da Peygamber Efendimiz (asm) kendi ifade kalıplarına dökmüştür- “Nebevî Hadis”, yani Hazret-i Peygamberin (asm) sözü denmektedir.

Kudsî Hadislerin başlangıç kısımlarında, “Allah dedi ki...”, “Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurdu...”, “Allah diyor ki:...”, “Rabb’iniz diyor ki:...”, “Rabb’iniz ne diyor biliyor musunuz?” gibi hadis, mânâ itibariyle Allah’ın yüce tasarruflarını anlatan bir “Allah sözü” olduğunu vurgulayan ifâdeler yer alır. Bu tür hadisler Kur’ân’da değil; hadis kitaplarında hadis usûlüne uygun rivayetlerle zikredilmişlerdir.

Böyle hadislere misaller verelim:

1- (Daha önce söz konusu ettiğimiz şu hadis, Kudsî Hadistir:) Peygamber Efendimiz (asm) bir gün ashabına (ra): “Rabb’iniz ne buyuruyor biliyor musunuz?” diye sordu. Ashâb-ı Kirâm (ra): “Allah ve Resûlü daha iyi bilir.” dediler. Resul-i Ekrem Efendimiz (asm):

“Kim ki bütün erkân ve şartlarına riayet ederek namazı vaktinde kılsa, Benim onun için bir ahdim vardır: Onu Cennete koyarım. Kim ki namazın erkân ve şartlarına riayet etmez ve namazı vaktinde kılmazsa Benim onun hakkında bir sözüm yoktur; dilersem cehenneme koyarım, dilersem cennete.”¹

2- Ebû Hüreyre’nin (ra) rivayetiyle, Resûlullah Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: “Allah şöyle buyurdu: ‘Rahmetim gazabımı aştı.’”²

3- Yine Ebû Hüreyre (ra) rivayet etmiştir: Resûlullah (asm) şöyle buyurdu: “Aziz ve Celil olan Allah buyuruyor ki: “Ben kulumun zannı üzereyim. (Beni anlayışına göre kulumla muamele yaparım.) Kulum beni andığı zaman, muhakkak onunla beraber olurum. O Beni gönlünde gizlice zikrederse, Ben de onu bu suretle anarım. Eğer o Beni bir topluluk içinde zikrederse, Ben de onu o topluluktan daha hayırlı bir cemiyet içinde anarım. Kulum Bana bir karış yaklaşırsa, Ben ona bir arşın yaklaşıyorum. Kulum Bana bir arşın yaklaşırsa, Ben ona bir kulaç yaklaşıyorum. Eğer o Bana yürüyerek gelirse, ben ona koşarak varırım.”³

4- Peygamber Efendimiz (asm) buyurdu ki: Aziz ve Celil olan Allah şöyle diyor: “Kulum fena bir iş yapmak istediğinde hemen bu iradesini defterine kaydetmeyiniz. Ta ki gerçekleştirmedikçe. Eğer gerçekleştirirse, o yaptığı fenalığın bir mislini yazınız. Eğer benden çekinerek yapmaz ve bırakırsa, ona bir sevap yazınız. Fakat kulum bir iyilik yapmak isterse ve yapamazsa, ona bir sevap yazınız. Eğer yaparsa, on misli ile yedi yüz misline kadar sevap yazınız.”⁴

5- Ebû Zer (ra) dedi ki: Peygamber Efendimiz (asm) buyurdu ki: Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyuruyor: “Her kim bir iyilik ile gelirse, ona getirdiği iyiliğin on katı vardır, bir de Ben arttırırım. Her kim bir kötülükle gelirse, onun cezası kendi gibi bir günahdır. Ya da Ben onu bağışlarım. .... Her kim yeryüzü dolusu günahlarla Bana

gelirse, hiçbir şeyi Bana ortak koşmamış olduğu sürece, bir o kadar mağfiret ve bağışlama ile onu karşılarım.”5

Dipnotlar:

1. Dârimî, Salât, 24
2. Buhârî, Tevhid, 2182
3. Buhârî, Tevhid, 2183; Müslim, Tevbe, 1, 21
4. Buhârî, Tevhid, 2184
5. Müslim, Tevbe, 22